

246

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 15 lutego 1937 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych o klasyfikacji gruntów pod wodami.

Na podstawie art. 3 ust. (3) ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 203) zarządzam co następuje:

§ 1. Czynności związane z klasyfikacją gruntów pod wodami zamkniętymi, których obszar łączny w jednej gromadzie przekracza 20 ha, przeprowadzą klasyfikatorzy powiatowych komisji klasyfikacyjnych na podstawie projektów klasyfikacyjnych, sporządzonych przez rzeczoznawców. Przewodniczący właściwej wojewódzkiej komisji klasyfikacyjnej wyznacza rzeczoznawców z listy ustalonej przez przewodniczącą Główną Komisję Klasyfikacyjną.

§ 2. (1) Przed sporządzeniem projektu klasyfikacyjnego rzeczoznawca winien zapoznać się:

1) z orzeczeniami wojewódzkiej władzy administracji ogólnej o utworzeniu obwodów rybackich na wodach otwartych;

2) z orzeczeniami powiatowej władzy administracji ogólnej, stwierdzającymi, że pewne wody są wodami otwartymi lub zamkniętymi;

3) z opracowaniami właściwych organów władzy, służącymi za podstawę do wydania orzeczeń o podziale wód otwartych na obwody rybackie;

4) z operatami technicznymi przy księgach wodnych w starostwach, odnoszącymi się do gospodarstw stawowych;

5) z zezwoleniami, udzielonymi na założenie stawów.

(2) W razie wniesienia odwołania co do ustaleń, wymienionych w ustępie poprzedzającym — klasyfikację należy przeprowadzić na podstawie orzeczenia władzy administracji ogólnej bez względu na treść odwołania.

(3) Jeżeli zaliczenie danej wody do wód zamkniętych lub otwartych nie zostało dokonane orzeczeniem władzy administracji ogólnej, rzeczoznawca zaprojektuje odpowiednie zaliczenie w swoim projekcie klasyfikacyjnym.

(4) Posiadaczom gruntu służyć będzie prawo żądania zmiany klasyfikacji, jeżeli późniejsze orzeczenie władzy administracji ogólnej będzie się różnić od orzeczenia, stanowiącego podstawę klasyfikacji.

§ 3. (1) Projekt klasyfikacyjny rzeczoznawcy będzie załączony do protokołu klasyfikacyjnego.

(2) Rzeczoznawcy służy prawo zgłaszania uwag do protokołu klasyfikacyjnego.

§ 4. Powiatowa komisja klasyfikacyjna powinna przed wydaniem orzeczenia zapoznać się z projektem klasyfikacyjnym rzeczoznawcy oraz z jego uwagami.

§ 5. Tereny przeznaczone pod budowę stawów zostaną zaklasyfikowane jako grunty pod wodami, o ile władza wodna udzieliła już zezwolenia na założenie stawów.

§ 6. Niezależnie od świadczeń wymienionych w § 62 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie wykonania ustawy o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 453) posiadacze gruntów pod wodami obowiązani są do bezpłatnego dostarczenia potrzebnych łodzi oraz wiosłarzy.

§ 7. (1) Przy klasyfikacji gruntów pod wodami nie mają zastosowania przepisy § 29 ust. (1) i (2) oraz § 36 ust. (2) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1936 r. w sprawie wykonania ustawy o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego z wyjątkiem klasyfikacji tych gruntów, na których zostało zniesione prawo wodne zezwoleniem władz wodnych (art. 45 i 70 ustawy wodnej Dz. U. R. P. Nr 62 z r. 1928, poz. 574 oraz § 11 i 12 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 14 lutego 1925 r. w sprawie zakładania, użytkowania i spuszczenia stawów Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 160).

(2) Granice gruntów związanych z użytkowaniem gruntów pod wodami należy ustalać na podstawie operatu technicznego lub według stanu faktycznego, stosując zasady następujące:

- a) Wierzchowinę lub wyspę stanowi ta część zbiornika wody, która normalnie nie jest zalana; w przypadkach wątpliwych należy przyjąć jako granicę zalewu warstwice, która odpowiada głębokości wody 20 cm przy technicznie możliwym i dozwolonym zalewie; nie bierze się przy tym pod uwagę uszkodzeń wałów i urządzeń technicznych, chwilowo uniemożliwiających pełny zalew.
- b) Za groble i wały należy uważać pas ziemi o szerokości całej podstawy wału.
- c) Rowy i kanały doprowadzające lub odprowadzające wodę, należy zaliczać do klasy VI gruntów pod wodami. Rowy i kanały doprowadzające lub odprowadzające wodę do lub ze zbiorników więcej niż jednego posiadacza, należy zaliczać do nieużytków.

§ 8. Jeżeli dno zbiornika wody tworzą grunty należące do różnych klas, wówczas grunty, których ogólna powierzchnia nie przekracza 25% powierzchni danego zbiornika, można zaliczyć do tej samej klasy, do której zaliczone zostały pozostałe grunty zbiornika.

§ 9. Przy ocenie wartości gleby dna, należy brać pod uwagę wyłącznie wartość gleby dla celów rybackich, przy czym miarodajną dla tej oceny jest warstwa dna grubości 35 cm.

§ 10. W przypadkach, gdy zaliczenie gruntów pod wodami do poszczególnych klas na podstawie jakości gruntu i wody — napotyka na trudności, np. skutkiem zamulenia dna, występowania typów gleb nie odpowiadających opisowi gruntów ornych itp., — należy kierować się zasadami następującymi:

1) Do pierwszych dwóch klas zalicza się najlepsze gleby oraz muły, powstałe także w innych glebach mineralnych, o ile posiadają właściwości takie, jak urodzajna warstwa najlepszych gleb. Różnica pomiędzy gruntami tych klas polega na miąższości lub na jakości warstwy urodzajnej, świadczących o ich zasobności. Woda w zbiornikach o powyższym dnie jest mętna o kolorze ciemnym (należy ją odróżnić od ciemnej wody ubogiej, torfowej lub leśnej czasami również mętnej). Woda płynąca w takich terenach niesie niemal zawsze żyzne zawiesiny, tworząc w zbiornikach wodnych urodzajne muły. Rośliny podwodne rosną całymi ławicami i bardzo bujnie nawet w wodzie płynącej.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczanego do klasy I:

- a) czarnoziemy,
- b) lössy o bogatej warstwie próchnicznej,
- c) rędziny o bogatej, głębokiej warstwie próchnicznej (borowiny czarnej),
- d) mady powstałe z powyższych gleb,
- e) czarne ziemie pochodzenia bagiennego, z wyłączeniem torfów, zmineralizowane w zupełności; wszystkie te gleby o pokładzie urodzajnym głębszym niż 35 cm;
- f) gleby wymienione wyżej lub inne gleby mineralne, pokryte warstwą mułu grubości co najmniej 35 cm, zupełnie zmineralizowanego, zwięzłego, o dużych właściwościach koloidalnych, o reakcji obojętnej lub lekko alkalicznej. Muł taki posiada cechy bardzo żyznych tłustych mał. po osuszeniu nabiera koloru ciemnoszarego lub ciemnobrazowego aż do czarnego; uprawiany wykazuje cechy dobrej ziemi ogrodowej (udają się doskonale okopowe i warzywa), osuszony a nie uprawiony pęka tworząc głębokie szczeliny.

2) Do klasy II zalicza się następujące grunty, jeżeli tworzą one dno zbiornika wody, odpowiadającej opisowi podanemu w punkcie 1):

- a) wszystkie gleby i muł, wymienione w punkcie 1), lecz o uboższej warstwie urodzajnej, lub wprawdzie bogatej, ale o miąższości tylko od 20 do 35 cm,
- b) bielice, gliny i ility bogate w próchnicę, tworzącą ciemną warstwę,
- c) dobre mady, powstałe z innych gleb niż wymienione w punkcie 1).

3) Do klasy III zalicza się gleby pod względem zasobności średnie, koloru jaśniejszego (oprócz torfów i murszów). Muł zaliczo-

ny do tej klasy ma również kolor jaśniejszy (popielaty, szary lub żółtawy). Woda w takich zbiornikach jest w okresie żerowania ryb zmaczona, koloru opisanego mułu. Woda płynąca jest dobra, nie niesie jednak stałe zawiesin, a jedynie w okresie roztopów lub po większych opadach. Rośliny podwodne rosną dobrze, jednakże poszczególne rośliny występują w mniej bujnym poroście niż w wodzie zasilającej zbiorniki zaliczone do klasy II.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczanego do klasy III:

- a) gleby mineralne, czynne, z wyraźną warstwą akumulacyjną lub mułową, chociaż jaśniejszą i mniej próchniczną niż w glebach zaliczonych do klasy I i II,
- b) piaski z dużą ilością części pyłowych w górnej warstwie, albo z dobrą warstwą akumulacyjną, nabierającą pod wodą cechy mułu koloidalnego,
- c) mursze i torfy nizinne, w górnej co najmniej 10 cm warstwie zupełnie rozłożone i zmineralizowane, w niższych o posuniętym rozkładzie włókien roślin,
- d) wszystkie dna zbiorników wody, utworzone z warstwy mułu koloidalnego, o małej zawartości próchnicy, o kolorze jasnym lub szaropopielatym, o reakcji obojętnej albo alkalicznej.

4) Do klasy IV zalicza się gleby wadliwe lub ubogie. Są one twarde z cienką warstwą mulistą, prócz torfów tworzących z powodu nierozłożonych części roślin dno elastyczne, uginające się przy nacisku. Podobne do torfowych są także dna, utworzone przez spłoty korzeni i łodyg turzyc bagiennych (nazywane „materacami”), które pokrywając gęstą i zwięzłą siecią właściwe dno zbiornika, uniemożliwiają tworzenie się typowego dna mulistego. Woda zasilająca te zbiorniki jest uboga, zawiesin nie ma wcale albo tylko przejściowo, lub zawiesiny są jałowe; w zbiornikach takich woda jest przeważnie przezroczysta. Rośliny podwodne tworzą słabe pędy i liście.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczanego do klasy IV:

- a) piaski i żwiry o ubogiej i cienkiej warstwie akumulacyjnej, tworzącej pod wodą mało koloidalny muł; osuszone dno posiada cienką (niekiedy tylko kilkumilimetrową) warstwę mulistą zlepiającą ziarenka piasku;
- b) wadliwe, ciężkie, twarde grunty gliniaste i ilaste, kwaśne i często już w nawierzchni żelaziste;
- c) grunty twarde wapienne i marglowe, kamieniste o małym zasobie materii organicznej, pokryte jedynie cienką warstwą mułu;
- d) torfy nizinne, mało rozłożone: do tych zaliczyć należy także dna utworzone

przez nieprzerwane „materace”, powstałe z korzeni turzyc o grubości przekraczającej 10 cm; jeżeli warstwa ta nie wynosi co najmniej 10 cm, klasyfikuje się według gleby położonej pod tym „materacem”;

- e) muł o reakcji kwaśnej (zazwyczaj w zbiornikach, które stałe są pod wodą) oraz muł grubowłóknisty, luźny, mało koloidalny, utworzony z nierozłożonych części twardej roślinności.

5) Do klasy V zalicza się zupełnie jałowe dna, bez śladu mułu, zasilane wodą taką jak w klasie IV. Nikłych roślin podwodnych występuje jeszcze mniej niż w klasie IV.

Następujące grunty charakteryzują dno zbiornika wody, zaliczanego do klasy V:

- a) piaski i żwiry ubogie, bez śladu warstwy akumulacyjnej i bez mułu koloidalnego,
- b) torf nizinny nierozłożony oraz torf wyżynny.

6) Do klasy VI zaliczone będą wszystkie grunty pod wodami otwartymi, bez względu na ich jakość, a nadto z gruntów pod wodami zamkniętymi grunty gorsze niż wymienione w klasie V.

§ 11. (1) Po dokonaniu podziału gruntów pod wodami na klasy według jakości gruntów i wody (§ 10), należy zbadać czy nie występują wyraźnie warunki, powodujące obniżenie klasyfikacji. Jeśli te warunki wprawdzie występują, lecz w stopniu niewielkim ma zastosowanie postanowienie § 29 ust. (6) pkt c) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 czerwca 1936 r. w sprawie wykonania ustawy o klasyfikacji gruntów (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 453).

(2) Przy stosowaniu poszczególnych obniżek klasyfikacji kierować się należy następującymi zasadami:

1) Obniżka na skutek niemożności osuszenia dna ma zastosowanie jedynie wówczas, jeżeli osuszenie do głębokości co najmniej 25 cm przy zastosowaniu normalnych sposobów odwodnienia jest niemożliwe z powodu stałe za wysokiego stanu wód gruntowych lub stałej cofki wód. Okoliczności te winny być stwierdzone w operacie technicznym. Jeżeli powierzchnia dna, nie mogąca być osuszona, jest mniejsza aniżeli 25% ogólnej powierzchni zbiornika wody, nie uwzględnia się obniżki. Nie uwzględnia się również błędów przy założeniu stawu, jak np. za głęboko wybrane wyroby, za wysoko ułożony leżak mnicha itp. Obniżki tej nie stosuje się przy uwzględnieniu obniżki wymienionej w pkt 4).

2) Kwasowość wody winna być stwierdzona w każdym zbiorniku z osobna.

3) Woda źródłana jest jedynie wówczas pod wodą do obniżki, jeżeli źródła położone są wewnątrz zbiornika lub nie dalej niż 100 m od

brzeżu zalewu; przy tym należy rozumieć pod określeniem „zasilany przeważnie” okoliczność, że utrzymanie w okresie letnim zwierciadła wody na właściwym poziomie odbywa się przez wodę źródlaną. Jeżeli woda tak zasilanego zbiornika przepływa do innego zbiornika, obniżka dla tego ostatniego nie może być zastosowana. Obniżki tej nie stosuje się przy klasyfikacji stawów pstrągowych.

4) Obniżkę z powodu nieuniknionego przepływu wód stosuje się wówczas, jeżeli woda przepływa stale w ilości przewyższającej normalne zapotrzebowanie zbiornika, a dla umożliwienia przepływu nadmiaru wód wybudowane są w zbiorniku odpowiednie urządzenia jak śluzy, przewały itp. Natomiast obniżki tej nie należy stosować przy zbiornikach ułożonych względem siebie systemem łańcuchowym, gdzie woda zasilająca przechodzi przez cały szereg zbiorników, jeżeli ilość wody przepływającej nie przekracza normalnego zapotrzebowania. Obniżki tej nie stosuje się przy uwzględnieniu obniżek, wymienionych w pkt 1) lub 5).

5) Obniżkę z powodu nadmiaru wód (burzowych lub z wylewów rzek czy strumieni itp.) należy stosować, jeżeli udowodniono powtarzający się często zalew zbiornika nadmiarem wód i jeżeli w zbiorniku wybudowane są specjalne urządzenia dla przepuszczania nadmiaru wód jak śluzy, przewały itp.

6) Obniżkę z tytułu niedostatecznego dopływu należy stosować:

- a) przy zbiornikach wód, zasilanych jedynie wodą opadową,
- b) przy zbiornikach wód, zasilanych wodą z wód płynących lub źródłanych, stosu-

je się obniżkę jedynie do tych zbiorników, które normalnie mają za słaby dopływ, aby móc utrzymać zalew w granicach przyjętych do klasyfikacji, a stąd powstałe zmniejszenie powierzchni lustra wody przekracza 25% przyjętej powierzchni lustra wody i to w okresie nie krótszym niż przez 1 miesiąc w sezonie,

c) przy zbiornikach wód, których zalew umożliwiony jest jedynie przez wodę mechanicznie podnoszoną z poziomu niższego.

7) Nadmierna przesiąkliwość dna powoduje obniżenie klasyfikacji, jeżeli skutkiem niej zachodzi konieczność zwiększenia dopływu wody ponad dopływ normalny. Jako normalny dopływ uważać należy tutaj 2 litry na sekundę na hektar w okresie letnim. Przesiąkliwość taka musi być spowodowana naturalnymi właściwościami gleby dna lub materiału ziemnego, np. gniazdami żwiru przepuszczającymi wodę, lub przeciętą i odsłoniętą rowami przepuszczalną warstwą podglebia, jak również żyłkami i kanalikami żelazowymi w glebach gliniastych o dużej zawartości żelaza. Natomiast nie powoduje obniżki przesiąkliwość spowodowana błędami technicznymi w budowie zbiornika np. nieodpowiednią budową wału zbiornika, usypaniem wału na niezerwanej starej darni łąkowej itp. Obniżki tej nie stosuje się przy uwzględnieniu obniżek, wymienionych w pkt 6) a) lub b).

§ 12. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*